

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут

«Правове регулювання договорів про передачу майна у власність»

методичні вказівки і завдання для забезпечення навчальної дисципліни для
здобувачів 3-го курсу денної форми здобуття освіти

спеціальності D8 Право

Освітня програма

«Міжнародне та європейське право»

2026 р.

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 10 від «05» лютого 2026 р.)

Схвалено Науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол №4 від «05» лютого 2026 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 8 від «18» березня 2025 р.)

Рецензенти:

Олійник О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Саветчук Н. М. - викладач кафедри теорії та історії держави і права навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Парута Ю. І. Правове регулювання договорів про передачу майна у власність: методичні вказівки і завдання для забезпечення навчальної дисципліни для здобувачів 3-го курсу денної форми здобуття освіти спеціальності D8 Право Освітня програма «Міжнародне та європейське право». Івано-Франківськ, 2026. 27. с.

Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять здобувачів 3-го курсу денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Правове регулювання договорів про передачу майна у власність» розроблені на основі навчального плану підготовки бакалавра спеціальності D8 «Право» Карпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Вказівки містять методичні рекомендації для підготовки до заняття, переліки питань, які виносяться на обговорення на занятті, практичні завдання для закріплення теоретичного матеріалу. До кожної теми наводиться перелік рекомендованої літератури, що включає навчальні посібники, наукові праці, матеріали судової практики та нормативно-правові акти.

Методичні вказівки призначені для здобувачів та науково-педагогічних працівників.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	5

Передмова

Навчальна дисципліна «Правове регулювання договорів про передачу майна у власність» посідає важливе місце у системі підготовки майбутніх юристів, оскільки формує фундаментальні знання про цивільно-правові механізми переходу права власності. Вона спрямована на поглиблене вивчення договірних конструкцій, які забезпечують обіг майна в сучасних умовах розвитку ринкової економіки. Особлива увага приділяється аналізу норм Цивільного кодексу України, що регулюють укладення, виконання та припинення відповідних договорів. Вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню системного розуміння природи зобов'язальних правовідносин та їх взаємозв'язку з речовими правами.

У межах вивчення навчальної дисципліни детально досліджуються договори, що мають як оплатний, так і безоплатний характер, що дозволяє здобувачам зрозуміти різноманітність правових механізмів передачі майна у власність. Значна увага приділяється змішаним та алеаторним договорам, які поєднують елементи різних договірних конструкцій і мають підвищений рівень правової складності. Окремо аналізуються договори, що передбачають відкладений або умовний перехід права власності, зокрема у випадках довгострокових зобов'язань.

Окрему увагу приділено визначенню моменту переходу права власності та юридичним наслідкам невиконання зобов'язань. Важливим аспектом є також дослідження правового статусу сторін договорів та їх відповідальності. Під час вивчення даної навчальної дисципліни значна увага приділяється судовій практиці як джерелу тлумачення норм права. Важливим елементом є використання порівняльно-правового підходу, що дозволяє порівняти національне регулювання з правом Європейського Союзу та інших держав. Це сприяє розумінню тенденцій гармонізації приватного права та адаптації українського законодавства до європейських стандартів.

Тема № 1-2. Правова характеристика та ознаки договорів про передачу майна у власність (4 години)

Методичні рекомендації: У межах вивчення цієї теми здобувачі повинні з'ясувати загальні підходи до визначення поняття договорів спрямованих на перехід права власності від однієї особи до іншої. Особливу увагу слід приділити аналізу юридичної природи таких договорів, їх спільних та відмінних рис. Важливим є встановлення характерних ознак цієї групи договорів, зокрема їх спрямованості на відчуження майна, наявності зустрічного задоволення або безоплатного характеру, а також особливостей прав та обов'язків сторін.

Здобувачам необхідно дослідити систему договорів, що належать до цієї групи, зокрема договори купівлі-продажу, дарування, ренти та довічного утримання. Здобувачам також не варто залишати поза увагою інші цивільно-правові договори, у межах яких майно або грошові кошти можуть переходити у власність іншої особи, зокрема спадковий договір, а також договори позики, кредиту та фінансового лізингу. У процесі опрацювання теми доцільно звернути увагу на законодавче регулювання відповідних договорів та їх місце у системі цивільно-правових зобов'язань.

Питання для обговорення:

(заняття 1)

1. Поняття цивільного договору як правового регулятора відносин щодо передачі майна у власність.
2. Місце та роль договорів про передачу майна у власність у системі цивільно-правових договорів.
3. Система договорів про передачу майна у власність та їх класифікація.
4. Цивілістичні ознаки договорів про передачу майна у власність.
5. Момент набуття права власності за договором та його правове значення.
6. Порядок укладення договорів про передачу майна у власність.
7. Форма договорів про передачу майна у власність та правові наслідки її недодержання.

Питання для обговорення:

(заняття 2)

1. Загальна характеристика предмета договорів про передачу майна у власність.
2. Речі як основний предмет договорів про передачу майна у власність.
3. Особливості цінних паперів як предмета договорів про передачу майна у власність.

4. Майнові права як особливий об'єкт цивільних прав та предмет договорів про передачу майна у власність.

5. Виконання договірних обов'язків щодо передачі майна у власність та правові наслідки їх невиконання або неналежного виконання.

6. Способи забезпечення виконання та захист прав сторін у разі порушення зобов'язань за договорами про передачу майна у власність.

Практичні завдання:

(1 заняття)

Європейська комісія запропонувала створити Common European Sales Law як альтернативний режим регулювання договорів купівлі-продажу для транскордонної торгівлі.

- Поясніть, чому виникла потреба у створенні CESL.
- Які переваги та недоліки мав цей проєкт?
- Чи могла б імплементація CESL бути корисною для гармонізації українського договірної права з правом ЄС?

(2 заняття)

В Україні функціонує Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, який забезпечує офіційне підтвердження виникнення, переходу та припинення речових прав на нерухомість. Запровадження такого реєстру стало важливим етапом реформування системи обліку прав на нерухоме майно та забезпечення публічності цивільного обороту.

➤ Поясніть, з якою метою в Україні було створено Державний реєстр речових прав на нерухоме майно та які проблеми у сфері обігу нерухомості він мав вирішити.

➤ Визначте, коли було запроваджено цей реєстр та якими нормативно-правовими актами регулюється його функціонування.

➤ Проаналізуйте, які відомості вносяться до Державного реєстру речових прав та яке юридичне значення має внесення запису до цього реєстру.

➤ Оцініть переваги функціонування єдиного державного реєстру для учасників цивільного обороту, зокрема для власників нерухомості, покупців та кредиторів.

➤ Поясніть, яким чином фізичні та юридичні особи можуть отримати інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та які форми надання такої інформації передбачені законодавством.

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміють під договорами про передачу майна у власність?
2. Які основні ознаки договорів про передачу майна у власність?
3. Які договори належать до групи договорів про передачу майна у власність?

4. Чим відрізняються реальні договори від консенсуальних?
5. Коли виникає право власності за договором?
6. Що може бути предметом договорів про передачу майна у власність?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Аналіз судової практики застосування законодавства у справах щодо захисту права власності за 2023 рік – I півріччя 2024 року https://court.gov.ua/storage/portal/sud4875/Analiz_vlasnist.pdf
2. Гриняк А. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення права спільної власності фізичних осіб : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 176 с.
3. Гудима М. М. Перехід права власності на підставі договору купівлі-продажу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2021. Вип. 67. С. 112–116. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/232151>
4. Дубовик В. В. Момент набуття права власності на майно за цивільно-правовими договорами. *New Ukrainian Law*. 2023. № 2. С. 45–50. URL: <https://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/832>
5. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1127-2015-п>
6. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1952-15>
7. Про фінансовий лізинг : закон України від 04.02.2021 № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1201-20>
8. Христинченко Н. П. Відповідальність за невиконання договорів про передачу майна у власність. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2020. № 4. С. 85–92. URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/390>
9. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>
10. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: дис. ... л-ра юрид. наук. спец: 12.00.03. Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. м. Київ. 2011р. 454 с.
11. Яремова І. В. Визначення моменту набуття права власності за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2015. 223 с.

Тема № 3. Поняття та види договорів купівлі-продажу в Україні та ЄС (2 години)

Методичні рекомендації: Під час підготовки до семінарського заняття здобувачам необхідно зосередити увагу на з'ясуванні правової природи договору купівлі-продажу як універсальної договірної конструкції, що забезпечує перехід права власності. Важливо чітко розуміти місце договору купівлі-продажу у системі цивільно-правових договорів та його співвідношення з іншими договорами про передачу майна у власність. Особливу увагу слід приділити класифікації договорів купівлі-продажу, визначенню критеріїв їх поділу та характеристиці окремих видів. Необхідно опрацювати положення Цивільного кодексу України, що регулюють договір купівлі-продажу, з акцентом на загальні та спеціальні норми. Доцільно звернути увагу на істотні умови договору купівлі-продажу та особливості їх погодження сторонами.

Окремо слід проаналізувати підходи до регулювання договору купівлі-продажу у праві Європейського Союзу, зокрема положення міжнародних та уніфікованих актів. Необхідно сформулювати уявлення про відмінності та спільні риси правового регулювання договору купівлі-продажу в Україні та ЄС. Доцільно звернути увагу на тенденції гармонізації українського законодавства з європейським правом у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його правова природа.
2. Особливості визначення предмета договору купівлі-продажу.
3. Визначення моменту набуття права власності та переходу ризику випадкової загибелі або пошкодження речі.
4. Права та обов'язки продавця у договірних відносинах купівлі-продажу.
5. Права та обов'язки покупця за договором купівлі-продажу.
6. Юридичні наслідки невиконання або неналежного виконання зобов'язань за договором купівлі-продажу.
7. Поняття та предмет договору купівлі-продажу в європейському праві.

Практичні завдання:

1. З'ясуйте правове значення поняття «сертифікація» продукції та її значення для договірних відносин купівлі-продажу.

У межах виконання завдання необхідно:

- визначити зміст поняття сертифікації продукції та її місце у системі технічного регулювання;
- проаналізувати, у яких випадках здійснення сертифікації (оцінки відповідності) є обов'язковим для введення товару в обіг та укладення договору купівлі-продажу;

- встановити, які нормативно-правові акти регулюють питання сертифікації;
- з'ясувати, які органи здійснюють оцінку відповідності;

2. Здійснити пошук та аналіз наукових і нормативних джерел щодо визначення кола об'єктів, які можуть/не можуть бути предметом договорів купівлі-продажу в праві зарубіжних країн.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення договору купівлі-продажу?
2. Що може бути предметом договору купівлі-продажу?
3. Коли у покупця виникає право власності на товар?
4. Які основні обов'язки продавця?
5. Які основні обов'язки покупця?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Абросімов С.А. Адаптація цивільного законодавства України про договори купівлі-продажу до законодавства ЄС: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03.Хмельн. ун-т управління та права ім. Л. Юзькова. Хмельницький, 2021. 217 с. URL: с. http://old.univer.km.ua/doc/specvr/diss_Ambrosimov.pdf

2. Чабан О.М., Горецька Т.В. Особливості правового регулювання міжнародної купівлі-продажу товарів. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. № 14, 2023. С. 67-72.

3. Андрій Шляхтін У нас їх купити можна, а у деяких країнах – ні: які продукти заборонені у різних куточках світу. 24. URL: https://interesting.24tv.ua/produkti-zaboroneni-riznih-krayinah-shhomozhna-kupiti-ukrayini_n3031377

4. Що таке обов'язкова сертифікація або як відповідати технічним регламентам в Україні. Unis Finis. Url: <https://ucrf-pro.com.ua>

5. Вавженчук С. Щодо предмету договору купівлі-продажу та його ціни. Правничий часопис Донецького університету. 2010. №2. С. 99-103. Мирославський С.В. Правове регулювання відповідальності сторін за договором купівлі-продажу: проблемні аспекти. Правова інформатика. 2015. №2. С. 73-78.

6. Ханік-Посполітак Р. Ю. Поняття та предмет договору купівлі-продажу в українському та європейському праві: порівняльний аналіз. Наукові записки. Том 90. Юридичні науки. С. 64-67. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69315922-e8c2-4411-ba63-0bd780d26568/content>

7. Monika Jurčová, Marianna Novotná European Contract Law. 2013. 100 p. <https://pf.truni.sk/sites/default/files/dokumenty/zahranicne-vztahy/en/publications/pdf/06European%20Contract%20Law.pdf>

8. Andrea Bertolini European Commercial Contract Law. 2023/ 107 p.
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/753420/IPOL_STU\(2023\)753420_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/753420/IPOL_STU(2023)753420_EN.pdf)

9. Давидович А. В. Зміст договірної зобов'язання із купівлі-продажу майбутнього об'єкта нерухомості. Том 2 № 86 (2024): Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. С. 95-100.
<https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/320283/310861>

10. Димінська О. Ю. Правова природа CESL у контексті гармонізації договірної права ЄС. Університетські наукові записки. 2018. № 3–4. С. 219–229.

11. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

12. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: дис.... л-ра юрид. наук. спец: 12.00.03. Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. м. Київ. 2011р. 454 с.

Тема № 4. Правова характеристика договору роздрібної купівлі-продажу в українському та європейському правопорядках (2 години)

Методичні рекомендації: Під час підготовки до семінарського заняття здобувачам необхідно зосередити увагу на з'ясуванні правової природи договору роздрібної купівлі-продажу як різновиду договору купівлі-продажу, що має публічний характер та спрямований на задоволення потреб споживача. Важливо розуміти особливості правового статусу сторін такого договору, зокрема продавця як суб'єкта підприємницької діяльності та покупця як споживача. Доцільно звернути увагу на істотні умови договору роздрібної купівлі-продажу та специфіку їх визначення у стандартних (типових) умовах. Необхідно опрацювати положення Цивільного кодексу України та законодавства про захист прав споживачів, що регулюють ці правовідносини. Особливу увагу слід приділити правам покупця у разі придбання товару неналежної якості та відповідальності продавця.

Окремо слід розглянути підходи до правового регулювання роздрібної купівлі-продажу в праві Європейського Союзу. Доцільно звернути увагу на положення директив ЄС у сфері захисту прав споживачів та їх вплив на національне законодавство. Важливим є формування навичок порівняльно-правового аналізу українського та європейського регулювання.

Питання для обговорення:

1. Поняття та правова природа договору роздрібної купівлі-продажу.
2. Елементи договору роздрібної купівлі-продажу.

3. Окремі різновиди договору роздрібної купівлі продажу: продаж товару за зразками; продаж товарів з використанням автоматів; продаж товарів з умовою про доставку товарів.

4. Права та обов'язки продавця у договорі роздрібної купівлі-продажу.

5. Права та обов'язки покупця.

6. Правові наслідки порушення договору роздрібної купівлі-продажу та захист прав споживачів.

Практичні завдання:

1. На основі аналізу положень Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/83/ЄС від 25 жовтня 2011 року про права споживачів здійсніть дослідження правового регулювання договорів, укладених із споживачами, у праві Європейського Союзу.

У межах виконання завдання необхідно:

- визначити сферу застосування Директиви та коло правовідносин, які вона регулює;
- проаналізувати основні права споживача, передбачені Директивою;
- охарактеризувати обов'язки продавця у відносинах зі споживачем;
- з'ясувати особливості укладення дистанційних договорів та договорів поза торговельними приміщеннями.

2. Проаналізуйте правові засади створення та функціонування порталу «е-покупець» як інструменту захисту прав споживачів.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягають особливості укладення договору роздрібної купівлі-продажу?

2. Як визначається предмет договору у роздрібній торгівлі?

3. Які права має покупець у разі придбання товару неналежної якості?

4. У чому полягають обов'язки продавця щодо надання інформації про товар?

5. Які правові наслідки порушення договору роздрібної купівлі-продажу?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Andrea Bertolini European Commercial Contract Law. 2023/ 107 p. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/753420/IPOL_STU\(2023\)753420_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/753420/IPOL_STU(2023)753420_EN.pdf)

2. Monika Jurčová, Marianna Novotná European Contract Law. 2013. 100 p. <https://pf.truni.sk/sites/default/files/dokumenty/zahranicne-vztahy/en/publications/pdf/06European%20Contract%20Law.pdf>

3. Абросімов С.А. Адаптація цивільного законодавства України про договори купівлі-продажу до законодавства ЄС: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03.Хмельн. ун-т управління та права ім. Л. Юзькова. Хмельницький, 2021. 217 с. URL: с. http://old.univer.km.ua/doc/specvr/diss_Ambrosimov.pdf

4. Вавженчук С. Щодо предмету договору купівлі-продажу та його ціни. Правничий часопис Донецького університету. 2010. №2. С. 99-103. Мирославський С.В. Правове регулювання відповідальності сторін за договором купівлі-продажу: проблемні аспекти. Правова інформатика. 2015. №2. С. 73-78.

5. Гришко У.П. Формування європейського законодавства у сфері захисту прав споживачів. Юридичний науковий електронний журнал. № 8.2023.С.103-106.

6. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарам: затв. Наказом Міністерства економіки України: від 19.04.2007 р., 104 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07#Text>

7. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 року №675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>

8. Про затвердження Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.1995 № 37. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0079-95#Text>

9. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі картоплею та плодоовочевою продукцією: Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1997 № 344. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0353-97#Text>

10. Про затвердження Правил торгівлі антикварними речами: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерства культури і мистецтв України від 29.12.2001 № 322/795. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0058-02#Text>

11. Про захист прав споживачів: Закон України від 10 червня 2023 року №3153-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text>

12. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

13. Про порядок провадження торгівельної діяльності та правила торгівельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова КМУ від 15.06.2006 року №833 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF#Text>.

14. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

15. Ханик-Посполітак Р. Ю. Поняття та предмет договору купівлі-продажу в українському та європейському праві: порівняльний аналіз. Наукові записки. Том 90. Юридичні науки. С. 64-67.

<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69315922-e8c2-4411-ba63-0bd780d26568/content>

16. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

17. Чабан О.М., Горецька Т.В. Особливості правового регулювання міжнародної купівлі-продажу товарів. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. № 14, 2023. С. 67-72.

18. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: дис.... л-ра юрид. наук. спец: 12.00.03. Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. м. Київ. 2011р. 454 с.

Тема № 5. Правова природа та особливості договорів купівлі-продажу, які укладаються через інтернет(2 години)

Методичні рекомендації: Вивчаючи цю тему слід звернути увагу на специфіку укладення договорів у електронній формі, зокрема механізм оферти та акцепту в мережі Інтернет. Важливо дослідити юридичне значення електронного документа та електронного підпису як засобів підтвердження укладення договору. Необхідно опрацювати положення законодавства України, зокрема ЦК України та Закону України «Про електронну комерцію».

Окрему увагу слід приділити істотним умовам договору купівлі-продажу в електронній формі та особливостям їх погодження через веб-інтерфейси. Важливо проаналізувати порядок виконання таких договорів, включаючи оплату, доставку товару та момент переходу права власності і ризиків.

Необхідно звернути увагу на механізми захисту прав споживачів, зокрема право на інформацію, право на відмову від договору та повернення товару. Важливим є аналіз судової практики та практики застосування законодавства у сфері електронної комерції. Доцільно також врахувати європейський досвід регулювання електронних договорів купівлі-продажу та вплив права ЄС на національне законодавство

Питання для обговорення:

1. Поняття та правова природа договору купівлі-продажу, укладеного через Інтернет.

2. Особливості укладення договору купівлі-продажу в мережі Інтернет.

3. Форма електронного договору та використання електронного підпису.

4. Права та обов'язки сторін у договорах купівлі-продажу, укладених через Інтернет.

5. Захист прав споживачів у сфері електронної торгівлі.

Практичні завдання:

1. Оберіть будь-який вебсайт (інтернет-магазин або маркетплейс) через який здійснюється продаж товарів (наприклад, Rozetka, Алло, Ельдорадо тощо) та дайте відповіді на наступні питання:

- чи надає сайт достатню інформацію для покупця;
- який порядок укладення договору передбачено на сайті;
- які умови повернення товару та реалізації права на відмову від договору;
- чи відповідає діяльність сайту вимогам законодавства щодо захисту прав споживачів.

2. Ознайомтесь зі змістом розділу «Запитання та відповіді» на сайті CETAM <https://setam.net.ua/FAQ> та виділіть основні правила участі у електронних торгах і придбанні майна через Інтернет. На основі аналізу встановіть особливості укладення договорів купівлі-продажу в електронній формі, зокрема порядок подання заявки, оплати гарантійного внеску та ознайомлення з товаром.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягають особливості укладення договору купівлі-продажу в мережі Інтернет?

2. Як реалізуються оферта та акцепт при укладенні електронного договору?

3. Які вимоги висуваються до форми договору купівлі-продажу в електронній формі?

4. Яке значення має електронний підпис при укладенні договору?

5. Який момент вважається моментом укладення договору купівлі-продажу через Інтернет?

6. Які права та обов'язки виникають у сторін при укладенні договору купівлі-продажу в цифровому середовищі?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Абросімов С.А. Адаптація цивільного законодавства України про договори купівлі-продажу до законодавства ЄС: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03.Хмельн. ун-т управління та права ім. Л. Юзькова. Хмельницький, 2021. 217 с. URL: с. http://old.univer.km.ua/doc/specvr/diss_Ambrosimov.pdf

2. Вавженчук С. Щодо предмету договору купівлі-продажу та його ціни. Правничий часопис Донецького університету. 2010. №2. С. 99-103.
Мирославський С.В. Правове регулювання відповідальності сторін за

договором купівлі-продажу: проблемні аспекти. Правова інформатика. 2015. №2. С. 73-78.

3. Гоголіна Г. В. Місце електронного договору купівлі-продажу в системі договорів торгівлі. Часопис Київського університету права. 2017. № 3. С. 158–161.

4. Гришко У.П. Формування європейського законодавства у сфері захисту прав споживачів. Юридичний науковий електронний журнал. № 8.2023.С.103-106.

5. Гуцу С., Бугера А. Проблемні питання ідентифікації продавця інтернет-магазину. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : зб. ІV–ої Міжн. наук.-практ. конф. (м. Львів, 27 листопада 2020 р.). Київ : Комп'ютерний дизайн, 2020. С. 62–65.

6. Давидова І. В. Правочини та їх недійсність в інформаційному суспільстві. Дис... докт. юрид. наук. 12.00.03. Одеса, 2018. 524 арк.

7. Кузьміна М. М. Особливості захисту прав споживачів в інтернет-торгівлі. Право та інновації. 2014. № 3 (7). С. 43–56.

8. Мічурін Євген Публічний договір в мережі «Інтернет» та новели законодавства про цифровий контент. Університетські наукові записки. 2023. № 5 (95). С. 4-13.

9. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 року №675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>

10. Про захист прав споживачів: Закон України від 10 червня 2023 року №3153-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text>

11. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

12. Про порядок провадження торгівельної діяльності та правила торгівельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова КМУ від 15.06.2006 року №833 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF#Text>.

13. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

14. Рогач О. Я., Панін В. С. До проблеми дійсності цивільно-правових договорів, укладених у мережі Інтернет. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2017. № 43. С. 128–131.

15. Ханік-Посполітак Р. Ю. Поняття та предмет договору купівлі-продажу в українському та європейському праві: порівняльний аналіз. Наукові записки. Том 90. Юридичні науки. С. 64-67. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69315922-e8c2-4411-ba63-0bd780d26568/content>

16. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

17. Чабан О.М., Горецька Т.В. Особливості правового регулювання міжнародної купівлі-продажу товарів. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. № 14, 2023. С. 67-72.

18. Яворська О.С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: дис... л-ра юрид. наук. спец: 12.00.03. Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. м. Київ. 2011р. 454 с.

19. Яновицька Г. Б. Права споживача в разі укладення договору на відстані. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2014. № 141. С. 284–292.

Тема № 6. Договір поставки та міжнародна купівля-продаж (2 години)

Методичні рекомендації: Під час підготовки до семінарського заняття здобувачам необхідно зосередити увагу на з'ясуванні правової природи договору поставки як різновиду договору купівлі-продажу, що застосовується у сфері підприємницької діяльності. Важливо розуміти особливості суб'єктного складу договору поставки, зокрема участь у ньому суб'єктів господарювання. Необхідно проаналізувати порядок виконання договору поставки та особливості приймання товару покупцем.

Окрему увагу слід приділити правовому регулюванню міжнародного договору купівлі-продажу товарів, зокрема нормам Конвенції ООН 1980 року (CISG). Важливо дослідити особливості укладення міжнародних договорів, включаючи механізм оферти та акцепту у міжнародному обороті. Доцільно звернути увагу на визначення моменту переходу ризику випадкової загибелі або пошкодження товару.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика договору поставки.
2. Елементи договору поставки.
3. Цивільно-правова відповідальність за невиконання чи неналежне виконання договору поставки.
4. Порядок укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів відповідно до CISG.
5. Права та обов'язки продавця та покупця відповідно до CISG.
6. Особливості цивільно-правової відповідальності покупця та продавця відповідно до CISG.

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте публікацію Дар'ї Лялюк «Ключові рішення Верховного Суду у спорах щодо договорів поставки». Liga Zakon. Від 06 січня 2025 року.

URL:https://jurliga.ligazakon.net/analytics/233104_klyuchov-rshennya-verkhovnogo-sudu-v-sporakh-shchodo-dogovorv-postavki та здійсніть аналіз основних правових позицій Верховного Суду щодо договору поставки.

2. На основі аналізу положень Конвенції ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року (CISG) визначте сферу її застосування у міжнародному комерційному обороті. Визначте, за яких умов Конвенція підлягає застосуванню до договору купівлі-продажу, зокрема з урахуванням місця здійснення підприємницької діяльності сторін та характеру правовідносин. Проаналізуйте випадки виключення застосування Конвенції, а також можливість відступу сторін від її положень.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає правова природа договору поставки та які критерії дозволяють відмежувати його від інших різновидів договору купівлі-продажу?

2. Які особливості суб'єктного складу договору поставки та як вони впливають на зміст прав і обов'язків сторін?

3. Які істотні умови договору поставки мають визначальне значення для належного виконання зобов'язання та які правові наслідки їх порушення?

4. Які особливості правового регулювання міжнародного договору купівлі-продажу товарів відповідно до Конвенції ООН 1980 року (CISG)?

5. Як визначається момент переходу ризику випадкової загибелі або пошкодження товару у міжнародному договорі купівлі-продажу та яке значення мають умови Incoterms?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text

2. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА. URL: <https://www.lawanalytics.top/pages/uni/>

3. Принципи Європейського контрактного права (PECL). URL: <https://www.lawanalytics.top/pages/pecl/>

4. Білоус Ж. А. Предмет договору купівлі-продажу та поставки. Часопис Київського університету права. К., 2002. № 3. С 35-42.

5. Банасевич І.І. Захист прав споживачів за дистанційними договорами. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. Випуск 66. С. 2.11-2.20. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.66.2.11-2.20>

6. Абросімов С.А. Адаптація цивільного законодавства України про договори купівлі-продажу до законодавства ЄС: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03.Хмельн. ун-т управління та права ім. Л. Юзькова. Хмельницький, 2021. 217 с. URL: с. http://old.univer.km.ua/doc/specvr/diss_Ambrosimov.pdf

7. Вавженчук С. Щодо предмету договору купівлі-продажу та його ціни. Правничий часопис Донецького університету. 2010. №2. С. 99-103. Мирославський С.В. Правове регулювання відповідальності сторін за договором купівлі-продажу: проблемні аспекти. Правова інформатика. 2015. №2. С. 73-78.

8. Гоголіна Г. В. Місце електронного договору купівлі-продажу в системі договорів торгівлі. Часопис Київського університету права. 2017. № 3. С. 158–161.

9. Гришко У.П. Формування європейського законодавства у сфері захисту прав споживачів. Юридичний науковий електронний журнал. № 8.2023.С.103-106.

10. Гуцу С., Бугера А. Проблемні питання ідентифікації продавця інтернет-магазину. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : зб. IV–ої Міжн. наук.-практ. конф. (м. Львів, 27 листопада 2020 р.). Київ : Комп'ютерний дизайн, 2020. С. 62–65.

11. Давидова І. В. Правочини та їх недійсність в інформаційному суспільстві. Дис... докт. юрид. наук. 12.00.03. Одеса, 2018. 524 арк.

12. Кузьміна М. М. Особливості захисту прав споживачів в інтернет-торгівлі. Право та інновації. 2014. № 3 (7). С. 43–56.

13. Мічурін Євген Публічний договір в мережі «Інтернет» та новели законодавства про цифровий контент. Університетські наукові записки. 2023. № 5 (95). С. 4-13.

14. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 року №675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>

15. Про захист прав споживачів: Закон України від 10 червня 2023 року №3153-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text>

16. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

17. Про порядок провадження торгівельної діяльності та правила торгівельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова КМУ від 15.06.2006 року №833 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF#Text>.

18. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

19. Рогач О. Я., Панін В. С. До проблеми дійсності цивільно-правових договорів, укладених у мережі Інтернет. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2017. № 43. С. 128–131.

20. Ханик-Посполітак Р. Ю. Поняття та предмет договору купівлі-продажу в українському та європейському праві: порівняльний аналіз. Наукові записки. Том 90. Юридичні науки. С. 64-67. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/69315922-e8c2-4411-ba63-0bd780d26568/content>

21. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

22. Черних Юлія Застосування Віденської конвенції міжнародної купівлі-продажу в практиці MKAS при ТПП України. URL: https://lhs.net.ua/wpcontent/uploads/woocommerce_uploads/2018/01/4_Zastosu_vannia-Videnskoj-konventsii-mizhnarodnoi-kupivli-prodazhu-v-praktytsi-MKAS-pry-TPP-Ukrainy.-Chernykh-Iuliia-arbitr-MKAS-pry-TPP-Ukrainy-partner-IuK-ARBITRADE.pdf

Тема № 7. Зобов'язання з договорів міни, контракції сільськогосподарської продукції та постачання енергетичним ресурсами через приєднану мережу (2 години)

Методичні рекомендації: Вивчаючи дану тему здобувачам необхідно зосередити увагу на з'ясуванні правової природи договорів міни, контракції сільськогосподарської продукції та постачання енергетичних ресурсів через приєднану мережу як спеціальних різновидів договорів купівлі-продажу. Важливо розуміти їх місце у системі цивільно-правових договорів. Доцільно звернути увагу на особливості правового регулювання кожного з цих договорів відповідно до положень Цивільного кодексу України та спеціального законодавства.

Необхідно проаналізувати суб'єктний склад зазначених договорів, зокрема особливості правового статусу сторін у договорі контракції та договорі постачання енергетичних ресурсів. Окрему увагу слід приділити специфіці предмета договору, зокрема обміну майном у договорі міни та передачі енергетичних ресурсів через мережу.

Доцільно звернути увагу на особливості виконання зобов'язань за цими договорами, включаючи порядок передачі майна, момент переходу права власності та ризиків. Важливо проаналізувати права та обов'язки сторін, а також особливості відповідальності за порушення умов договору.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика договору міни.
2. Елементи договору постачання енергетичними ресурсами через приєднану мережу.
3. Цивільно-правова відповідальність за невиконання чи неналежне виконання договору постачання енергетичними ресурсами через приєднану мережу.

4. Правовий статус сторін договору контрактації сільськогосподарської продукції.

5. Права та обов'язки сторін договору контрактації сільськогосподарської продукції.

6. Особливості цивільно-правової відповідальності сторін договору контрактації сільськогосподарської продукції.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає правова природа договору міни та його місце у системі договорів про передачу майна у власність?

2. Які особливості предмета договору міни та як здійснюється перехід права власності за цим договором?

3. У чому полягає специфіка правового регулювання договору контрактації сільськогосподарської продукції?

4. Які особливості суб'єктного складу та істотних умов договору контрактації?

5. Яка правова природа договору постачання енергетичних ресурсів через приєднану мережу та чим він відрізняється від інших договорів купівлі-продажу?

6. Які права та обов'язки сторін виникають за договорами міни, контрактації та постачання енергетичних ресурсів?

7. Які особливості відповідальності сторін за порушення зобов'язань за зазначеними договорами?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Абросімов С.А. Адаптація цивільного законодавства України про договори купівлі-продажу до законодавства ЄС: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03.Хмельн. ун-т управління та права ім. Л. Юзькова. Хмельницький, 2021. 217 с. URL: с. http://old.univer.km.ua/doc/specvr/diss_Ambrosimov.pdf

2. Андрухів Є.М., Мелех Л.В. Договір енергопостачання у господарських правовідносинах в умовах сьогодення. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки», 2023, № 6 (64). С. 42–48

3. Гуйван П. Часові та змістовні регулятори договору енергопостачання. Юридичний вісник, 2022, № 3. С. 82–89.

4. Демченко С. Договір постачання електричної енергії через приєднану мережу: правова природа та місце в системі зобов'язань з енергопостачання. Підприємництво, господарство і право. 2009. №9. С. 108–112.

5. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 9 листопада 2017 року № 2189-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19#Text>

6. Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

7. Закон України «Про ринок природного газу» від 9 квітня 2015 року № 329-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19#Text>

8. Закон України «Про теплопостачання» від 2 червня 2005 року № 2633-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2633-15#Text>

9. Коссак В.М. Предмет договору постачання електричної енергії через приєднану мережу. Аналітично-порівняльне правознавство, 2024, № 1. С. 212–216.

10. Коссак В.М., Якубівський І.Є. Правова природа договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. №2. С. 121-124. https://www.lsej.org.ua/2_2024/29.pdf

11. Криворучко В.О., Огороднійчук І.А. Зміст договору енергопостачання. Право і суспільство. 2020. № 2. С. 182–188. 5. Накоренко В.П. Права і обов'язки сторін договору постачання енергетичними ресурсами через приєднану мережу в Україні. Право. 2012. № 17. С. 124–131.

12. Походжук Р. В. Захист прав споживачів за договором постачання електричної енергії через приєднану мережу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. К, 2016. 20 с.

13. Походжук Р. В. Поняття та правова природа договору постачання електричної енергії через приєднану мережу як споживчого договору. Приватне право і підприємництво. 2015. Вип.14. С.119-122.

14. Правила надання послуги з постачання теплової енергії, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 830 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2021 року № 1022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/830-2019-%D0%BF#Text>

15. Проценко А.С. Правове регулювання договору контрактації сільськогосподарської продукції: адаптація із законодавством ЄС. Журнал східноєвропейського права. 2017. № 40. С. 36-49. https://easternlaw.com.ua/wpcontent/uploads/2017/06/protsenko_40.pdf

16. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

Тема № 8. Характеристика договору дарування в Україні та праві ЄС (2 години)

Методичні рекомендації: Вивчення договору дарування потребує від здобувачів не лише знання нормативного матеріалу, а й розуміння його особливого місця серед договорів про передачу майна у власність. Доцільно почати з осмислення специфіки безоплатного характеру цього договору та його відмінностей від оплатних договірних конструкцій. Доцільно

проаналізувати вимоги до форми договору дарування залежно від предмета, а також значення нотаріального посвідчення у випадках, передбачених законом.

Вивчення теми буде неповним без аналізу підстав припинення договору дарування, зокрема можливості його розірвання або скасування, що є однією з ключових особливостей цієї договірної конструкції. Важливо також звернути увагу на правовий режим пожертви як різновиду дарування та її цільове призначення.

Питання для обговорення:

1. Правова природа договору дарування та його місце у системі договорів про передачу майна у власність.
2. Предмет договору дарування.
3. Вимоги до форми договору дарування та правові наслідки їх недодержання.
4. Пожертва як особливий різновид договору дарування.

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте підстави та умови розірвання договору дарування, які визначені в Огляді судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо вирішення спорів, пов'язаних з укладенням, розірванням та визнанням недійсним договору дарування від 2022 року https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/2022_09_06_Oglyad_KCS_daruv.pdf

Питання для самоконтролю:

1. Якими нормами ЦК України регулюються відносини з договору дарування?
2. Що може бути предметом договору дарування?
3. У яких випадках договір дарування може укладатися в усній формі?
4. У яких випадках договір дарування має укладатися в письмовій формі?
5. Перелічіть особливості договору дарування?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Гнатюк Д. Поняття договору дарування та визначення його місця в системі цивільно-правових договорів в українському законодавстві та деяких країнах ЄС. Юридичний вісник. 2025. № 4. С. 223-230. https://yurvisnyk.in.ua/v4_2025/26.pdf
2. Договір дарування: що варто знати - пояснює Міністерство юстиції України. 16 червня 2025 року. Судова влада України. <https://court.gov.ua/press/news/1829578/>

3. Кульчицька Д. О. Правова природа договору дарування // Модернізація та сучасні українські та світові наукові дослідження: матеріали міжнародної студентської наукової конференції (Т. 5), 29 травня, 2020 рік. Львів, Україна: Молодіжна наукова ліга. С. 15-17. (DOI 10.36074/29.05.2020.v5.)

а. Менів Л.Д. Зарубіжний досвід правового регулювання договору дарування. the Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права. 2020. № 76. С. 76-83.

4. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо вирішення спорів, пов'язаних з укладенням, розірванням та визнанням недійсним договору дарування / Упоряд.: правове управління (IV) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду / Відпов. за вип.: суддя КЦС ВС І. О. Дундар. – Київ, 2022. — 54 стор.
https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/2022_09_06_Oglyad_KCS_daruv.pdf

5. Розгон О. Визнання недійсним договору дарування, вчиненого фізичною особою помилково або під впливом обману. Офіційний бюлетень Національної асоціації адвокатів України. 2019. № 1-2 (50). С. 21-35.

6. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, Е. В. Вакулович, А. С. Горбенко та ін. ; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. С. 88-121. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c750799b-852f-40d3-b11e-a946280a5915/content>

7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Тема № 9. Договірні конструкції ренти да довічного утримання (2 години)

Методичні рекомендації: Вивчення договору ренти та договору довічного утримання (догляду) має важливе значення для розуміння договорів, що опосередковують передачу майна у власність. Здобувачам необхідно засвоїти поняття, види, предмет, сторони та особливості припинення договору ренти, звертаючи увагу на його алеаторний характер і способи захисту одержувача ренти. Окрему увагу слід приділити договору довічного утримання (догляду), зокрема його особистому характеру, змісту прав та обов'язків сторін і специфіці підстав припинення. У процесі вивчення теми важливо здійснювати відмежування цих договорів від суміжних правових конструкцій.

Питання для обговорення:

1. Поняття договору ренти та характеристика його основних видів.

2. Особливості предмета договору ренти та способи забезпечення захисту прав одержувача ренти.

3. Підстави та порядок припинення договору ренти.

4. Поняття договору довічного утримання (догляду), його сторони та вимоги до форми укладення у національному та зарубіжному праві.

5. Особливості визначення предмета договору довічного утримання (догляду).

6. Зміст прав та обов'язків сторін за договором довічного утримання (догляду).

7. Підстави та правові наслідки припинення договору довічного утримання (догляду).

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте правові моделі договору довічного утримання у зарубіжних правопорядках.

2. На основі аналізу судової практики проаналізуйте підстави розірвання договору довічного утримання та підстави визнання його недійсним.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення договору ренти?

2. Які є основні види ренти?

3. Що може бути предметом договору ренти?

4. В чому полягають особливості договору довічного утримання (догляду)?

5. За яких підстав може бути припинений договір довічного утримання?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Апанасюк М.П. Договір ренти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Харків, 2004. 18с.

2. Великорода О. М. Відповідальність за порушення умов договору довічного утримання догляду. URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v1_2011/12.pdf/.

3. Гавінська О.А. Правове регулювання посвідчення договору довічного утримання (догляду). Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики, 2019. №1. С. 201-215.

4. Розгон О.В. Теоретичні та практичні аспекти виконання договору довічного утримання. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. №2. С. 39-42.

5. Сердюк А.О., Федчишин Ю.В., Назарова І.В. Договір довічного утримання: порівняльно-правовий аналіз. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №8. С. 156-159.

6. Сирота Д.І. Договір довічного утримання: порівняльно-правовий аналіз. Журнал Law and Safety, № 8/2020. С.

7. Стаднік Ю.В. Окремі аспекти поняття та характеристики договору довічного утримання (догляду) в цивільному праві України. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2019. Випуск 2. С. 123-135.

8. Ступак Ольга Практика Верховного Суду, що впливає із договорів про надання утримання і їх зв'язок із спадкуванням. https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2024/Prezent_Dogovoru_utrimannya.pdf

9. Спори щодо договору довічного утримання: огляд судової практики. [https://unba.org.ua/assets/uploads/publications/%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B8_%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE_%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%83_%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%83%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2\).pdf](https://unba.org.ua/assets/uploads/publications/%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B8_%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE_%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%83_%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%83%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2).pdf)

10. Ткаченко М. В. Припинення договору довічного утримання в цивільному праві зарубіжних країн. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. С. 34–38.

11. Ткаченко М.В. Договір довічного утримання (догляду) в цивільному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук 12.00.03 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2018. 22 с.

12. Ткаченко М.В. Особливості укладення договору довічного утримання на користь третьої особи. Прикарпатський юридичний вісник. 2017. № 2. С. 24-29.

13. Ткаченко М.В. Припинення договору довічного утримання в цивільному праві зарубіжних країн. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. С. 34-38.

14. Ткаченко М.В. Суб'єктний склад договору довічного утримання. Актуальні проблеми держави і права. 2017. № 78. С. 163–170.

15. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. /За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), ч. 2. Особлива. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. С.164-213.

16. Цопіна Н. Л. Майно як об'єкт договору довічного утримання. Юридична Україна. 2017. № 7–8. С. 21–27.

17. Цопіна Н.Л. Договір довічного утримання (догляду) в цивільному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук 12.00.03 / Науково-дослідний інститут приватного права та підприємництва ім. Ф.Г. Бурчака НАПрН України. Київ, 2018. 19

18. Цопіна Н.Л. Договір довічного утримання (догляду): питання правової характеристики. Юридична Україна, 2017. №4. С. 34-39.

Тема № 10. Спеціальні види зобов'язань, що передбачають передачу майна у власність (2 години)

Методичні рекомендації: У результаті вивчення теми здобувач повинен знати поняття, правову природу та місце спеціальних видів зобов'язань, що передбачають передачу майна у власність, у системі цивільно-правових договорів, а також особливості їх нормативного регулювання. При вивченні даної теми здобувач повинен розуміти юридичну характеристику спадкового договору, фінансового лізингу, договору найму з правом викупу та договору позики, їх суб'єктний склад, предмет, порядок укладення, виконання, зміни та припинення. Необхідно вміти визначати підстави виникнення права власності у набувача за кожною з названих договірних конструкцій та розмежовувати момент виникнення зобов'язальних і речових прав.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте поняття спеціальних видів зобов'язань, що передбачають передачу майна у власність та визначте їх місце у системі цивільного права України.
2. Спадковий договір як підстава переходу права власності.
3. Загальна характеристика договору фінансового лізингу.
4. Загальна характеристика договору оренди з правом викупу.
5. Загальна характеристика договору позики.

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміється під спеціальними видами зобов'язань, що передбачають передачу майна у власність?
2. У чому полягає правова природа спадкового договору?
3. Хто є сторонами спадкового договору та які їх основні обов'язки?
4. Які особливості предмета договору фінансового лізингу?
5. У який момент виникає право власності у лізингоодержувача?
6. Чим договір найму з правом викупу відрізняється від звичайного договору найму?
7. Які умови повинні бути виконані для переходу права власності за договором найму з правом викупу?
8. Які ознаки договору позики свідчать про передачу майна у власність позичальника?
9. У чому полягає відмінність договору позики від кредитного договору?
10. Які критерії розмежування спеціальних договорів передачі майна у власність від договору купівлі-продажу?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Васильченко В. Юридична сутність інституту спадкового договору та його місце в системі цивільного права. *Право України*. 2003. № 6. С. 118–121.
2. Кухарев О. Є. Виконання спадкового договору: нотаріальна та судова практика. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2016. № 5. С. 140–149.
3. Майданик Р. А. Спадковий договір у цивільному праві України. *Університетські наукові записки*. 2007. № 2. С. 90–105.
4. Слома В. М. Спадковий договір за законодавством України. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2010. Вип. 25. С. 144–148.
5. Красицька Л. В. Переваги та ризики спадкового договору. *Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присв. світлій пам'яті О. А. Пушкіна, 19–20 трав. 2017 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Харків. обласний осередок Все укр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України»*. Харків : ХНУВС, 2017. С. 102–106.
6. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04 лютого 2021 року: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.
7. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. /За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), ч. 2. *Особлива*. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. С.164-213.
8. Цивільне право. *Особлива частина : навч. посіб.* / О. Є. Аврамова, Е. В. Вакулович, А. С. Горбенко та ін. ; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. С. 88-121. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c750799b-852f-40d3-b11e-a946280a5915/content>
9. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.